

Seat No. _____

HB-1901250102041200

M. A. (Sem.-IV) (CBCS)

(W.E.F. 2019) Examination

April - 2023

Economics

(Environmental Economics: Issues & Policies)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

- 1 ભારતમાં જંગલોનું સંરક્ષણ, જૈવ વિવિધતા અને પર્યાવરણ સમસ્યાઓ વિગતવાર 14 વર્ણવો.

અથવા

- 1 ભારતમાં જમીન વપરાશનો બદલાતો ઉપયોગ, પાકની બદલાતી તરાહ અને 14 પર્યાવરણીય સમસ્યાનું વિગતવાર વર્ણન કરો.

- 2 પર્યાવરણની સમસ્યાઓ શું છે? ભારતના ઉદ્યોગોની વૃદ્ધિ અને ઉદ્યોગોના 14 માળખાને વિગતવાર સમજાવો.

અથવા

- 2 પ્રદૂષણ એટલે શું? ભારતમાં વાયુ પ્રદૂષણ અને જળ પ્રદૂષણની સમસ્યાનું વર્ણન 14 કરી તેની પર્યાવરણની સમસ્યાઓ ઉદાહરણ સાથે વિગતવાર સમજાવો.

- 3 ભારતમાં જોખમી કચરાના વેપારની પર્યાવરણીય સમસ્યા, નષ્ટ સજાતિઓ 14 અને ઔષધીય છોડની પર્યાવરણીય સમસ્યા અને તેની પર્યાવરણીય અસરો સમજાવો.

અથવા

- 3 આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યાવરણીય સમસ્યાની વ્યાખ્યા આપીને વૈશ્વિક તાપમાન તથા 14 એસિડ વરસાદ સમજાવીને અને તેની પર્યાવરણીય અસરો સમજાવો.

- 4 ભારતમાં મહત્વના પર્યાવરણીય કાયદાઓ સમજાવીને તેના અમલીકરણની પદ્ધતિનું વિગતવાર વર્ણન કરો. 14

અથવા

- 4 પર્યાવરણીય સંધિઓ અને પર્યાવરણ પ્રત્યે ભારતનો અભિગમ વિગતવાર સમજાવો. 14

- 5 ચારમાંથી કોઈ પણ બે લખો: 14

- (1) ભારતમાં પર્યાવરણનીતિની વૃદ્ધિ
- (2) ઘન અને પ્રવાહી કચરાનું વ્યવસ્થાપન સમજાવો.
- (3) વૈશ્વિકીકરણ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર
- (4) ખુલ્લા ઘાસચારા મેદાનોની પર્યાવરણ સમસ્યાઓ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- 1 Explain the problems of conservation forest and biodiversity and environmental problems in detail. 14

OR

- 1 Explain the changes in land use and cropping pattern and environmental issues in India in detail.
- 2 What is environment issues? Explain the growth and structure of industries in India in detail. 14

OR

- 2 What is pollution? Explain the problems of Air Pollution and Water Pollution with example and environment problems in India in detail.
- 3 Explain the environment problems of trade of hazardous waste, endangered species and medical plants and its implications in India in detail. 14

OR

- 3 Give the definition of international environmental issues and explain the global warming and acid rain and its environmental implication in detail.

- 4 Explain the important environment laws and mechanism of implementation in India in detail. **14**

OR

- 4 Explain the environment agreement and India's approach on environment in detail.

- 5 Write any **two** out of four: **14**

- (1) Explain growth of environment policy in India
- (2) Explain solid and liquid waste management
- (3) Explain globalization and international trade
- (4) Explain the environment problems of grazing land.
